

Judikatūras krājums

Lieta T-370/19

**Spānijas Karaliste
pret
Eiropas Komisiju**

Vispārējās tiesas (devītā palāta) 2020. gada 23. septembra spriedums

Ārējās attiecības – Tehniskā sadarbība – Elektroniskie sakari – Regula (ES) 2018/1971 – Eiropas Elektronisko sakaru regulatoru iestāde – Regulas 2018/1971 35. panta 2. punkts – Trešo valstu regulatīvo iestāžu dalība šajā iestādē – Kosovas nacionālās regulatīvās iestādes dalība – Trešās valsts jēdziens – Tiesību kļūda

1. *Starptautiskie nolīgumi – Tehniskā sadarbība – Elektroniskie sakari – Eiropas Elektronisko sakaru regulatoru iestāde – Trešo valstu regulatīvo iestāžu dalība šajā iestādē – Trešā valsts – Jēdziens – Subjekti, uz kuriem attiecas starptautiskās tiesības un kuriem var būt tiesības un pienākumi – Kosova – Iekļaušana (LESD 212. un 216.–218. pants; Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas 2018/1971 35. panta 2. punkts)*

(skat. 28.–30., 35. un 36. punktu)

2. *Starptautiskie nolīgumi – Tehniskā sadarbība – Elektroniskie sakari – Eiropas Elektronisko sakaru regulatoru iestāde – Trešo valstu regulatīvo iestāžu dalība šajā iestādē – “Attiecīgs nolīgums ar Savienību” – Jēdziens – Nolīgums, kas noslēgts starp Savienību un citu starptautisko publisko tiesību subjektu – Nolīgums, kurā ietverti noteikumi, kas veido pamatu sadarbībai starp Savienību un attiecīgo trešo valsti elektronisko sakaru jomā – Stabilizācijas un asociācijas nolīgums starp Savienību un Kosovu – Iekļaušana (Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas 2018/1971 35. panta 2. punkts; Stabilizācijas un asociācijas nolīguma starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu, no vienas puses, un Kosovu, no otras puses, 111. pants)*

(skat. 46.–48., 53. un 54. punktu)

3. *Starptautiskie nolīgumi – Tehniskā sadarbība – Elektroniskie sakari – Eiropas Elektronisko sakaru regulatoru iestāde – Trešo valstu regulatīvo iestāžu dalība šajā iestādē – Minētajai dalībai piemērojami darbības mehānismi – Noteikšanas procedūra – Prasība par atbilstīgumu ar Savienību šajā nolūkā noslēgtu nolīgumu noteikumiem – Komisijas kompetence vienpusēji noteikt šādus darbības mehānismus (LES 17. pants; Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas 2018/1971 35. panta 2. punkta otrā daļa)*

(skat. 70., 72., 76., 77., 79., 81. un 82. punktu)

Rezumējums

Spriedumā Spānija/Komisija (T-370/19), kas tika pasludināts 2020. gada 23. septembrī, Vispārējā tiesa noraidīja Spānijas Karalistes (turpmāk tekstā – “prasītāja”) prasību, kura bija pamatota ar LESD 263. pantu un kurā tika lūgts atcelt Komisijas lēmumu, ar ko tā bija atzinusi, ka Kosovas valsts regulatīvā iestāde var piedalīties Eiropas Elektronisko sakaru regulatoru iestādes (*BEREC*) un *BEREC* biroja struktūrās (turpmāk tekstā – “apstrīdētais lēmums”)¹.

BEREC, kas izveidota ar Regulu Nr. 1211/2009², tika uzdots piedalīties elektronisko sakaru tīklu un pakalpojumu iekšējā tirgus attīstībā un uzlabot tā darbību. Saskaņā ar šo regulu *BEREC* savi uzdevumi bija jāveic neatkarīgi, sadarbojoties ar valstu regulatīvajām iestādēm (turpmāk tekstā – “VRI”) un Eiropas Komisiju. Šī regula tika atcelta ar Regulu 2018/1971³, kuras 35. pantā ir paredzēti noteikumi *BEREC* sadarbībai ar Savienības struktūrām, trešajām valstīm un starptautiskajām organizācijām. No 2001. līdz 2015. gadam Savienība ar Rietumbalkānu valstīm parakstīja stabilizācijas un asociācijas nolīgumus (turpmāk tekstā – “SAN”), kuros bija ietverti īpaši noteikumi par sadarbību elektronisko sakaru jomā. Tas it īpaši attiecas uz Stabilizācijas un asociācijas nolīgumu starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu, no vienas puses, un Kosovu, no otras puses (turpmāk tekstā – “Kosovas SAN”)⁴. 2019. gada 18. martā Komisija pieņēma sešus lēmumus, kuru skaitā bija apstrīdētais lēmums, par sešu Rietumbalkānu valstu VRI piedalīšanos *BEREC*. Šie lēmumi tostarp tika pieņemti uz Regulas 2018/1971 35. panta 2. punkta pamata.

Runājot par to, vai Komisija ir ievērojusi minēto tiesību normu, jo, prasītājas ieskatā, Kosova, kas nav suverēna valsts, kurai būtu organizācija ar valsts raksturu, neesot “trešā valsts” [*third country*; burtiski – “trešā zeme”], Vispārējā tiesa vispirms norādīja, ka šis “trešās valsts” [*third country*; burtiski – “trešā zeme”] jēdziens nav definēts nedz Regulā 2018/1971, nedz attiecīgajā Savienības tiesiskajā regulējumā. Vispārējā tiesa arī atzīmēja, ka pašā LESD ir lietots gan jēdziens “trešā valsts” [*third country*; burtiski – “trešā zeme”] – it īpaši daudzos noteikumos, kuri attiecas uz jautājumiem, kas saistīti ar ārējām attiecībām, – gan jēdziens “trešā valsts” [*third State*]. Līdz ar to, Vispārējās tiesas ieskatā, LESD noteikumu par “trešām valstīm” [*third countries*; burtiski – “trešās zemes”] mērķis ir ļaut noslēgt starptautiskus nolīgumus ar subjektiem, “kas nav valstis” [*States*] un kuru skaitā ir elastīgajā “valsts” [*country*; burtiski – “zeme”] jēdzienā ietilpstošas teritoriālas vienības. Šajā ziņā Vispārējā tiesa uzskata, ka jēdziens “trešā valsts” [*third country*; burtiski – “trešā zeme”], kas LESD ir izmantots, lai apzīmētu subjektus, uz kuriem attiecas starptautiskās tiesības un kuriem var būt tiesības un pienākumi, nevar tikt izprasts atšķirīgi, kad šis pats jēdziens ir atrodams tāda atvasināto tiesību akta tekstā kā Regula 2018/1971. Vispārējā tiesa secināja, ka “trešās valsts” [*third country*; burtiski – “trešā zeme”] jēdziens Regulas 2018/1971 35. panta 2. punkta izpratnē nav līdzvērtīgs jēdzienam “trešā valsts” [*third State*], bet tā tvērums ir plašāks nekā tikai suverēnas valstis. Līdz ar to Kosova var ietilpt šajā jēdzienā “trešā valsts” [*third country*; burtiski – “trešā zeme”], neskarot Savienības vai dalībvalstu nostāju par Kosovas kā neatkarīgas valsts statusu.

¹ Komisijas 2019. gada 18. marta Lēmums par Kosovas nacionālās regulatīvās iestādes dalību Eiropas Elektronisko komunikāciju regulatoru iestādē (OV 2019, C 115, 26. lpp.).

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1211/2009 (2009. gada 25. novembris), ar ko izveido Eiropas Elektronisko komunikāciju regulatoru iestādi (*BEREC*) un biroju (OV 2009, L 337, 1. lpp.).

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1971 (2018. gada 11. decembris), ar ko izveido Eiropas Elektronisko sakaru regulatoru iestādi (*BEREC*) un *BEREC* atbalsta aģentūru (*BEREC* birojs), groza Regulu (ES) 2015/2120 un atceļ Regulu (EK) Nr. 1211/2009 (OV 2018, L 321, 1. lpp.).

⁴ OV 2016, L 71, 3. lpp.

Papildus tam prasītāja apgalvoja, ka Komisija ir pārkāpusi šo pašu normu, jo – prasītājas ieskatā – neesot “nolīguma” minētās tiesību normas izpratnē par Kosovā VRI dalību *BEREC*. Prasītāja it īpaši uzskatīja, ka Kosovā SAN nav šāds nolīgums par dalību *BEREC*. Šajā ziņā Vispārējā tiesa norādīja, ka Regulas 2018/1971 35. panta 2. punktā trešo valstu VRI piedalīšanās kompetentajās *BEREC* struktūrās ir pakārtota divkārtam nosacījumam: pirmkārt, ir jāpastāv “nolīgumam” starp attiecīgo trešo valsti un Savienību un, otrkārt, noslēgtajam nolīgumam ir jābūt “attiecīgam”. Konstatējusi, ka pirmais no šiem nosacījumiem ir izpildīts, jo Kosovā SAN kā starptautisku nolīgumu, kas noslēgts starp diviem starptautisko tiesību subjektiem, var droši uzskatīt par šādu nolīgumu, Vispārējā tiesa analizēja jēdzienu “attiecīgs”. Šajā ziņā tā minēja faktu, ka šis jēdziens norāda, ka attiecīgajiem nolīgumiem ir jāietver noteikumi, kas ir pamatā Savienības un attiecīgās trešās valsts sadarbībai konkrētajā jomā, proti, elektronisko sakaru jomā. Šajā gadījumā Vispārējā tiesa uzskatīja, ka Kosovā SAN 111. pantā, skaidri atsaucoties uz sadarbības starp Savienību un Kosovu “stiprināšanu”, ir paredzēta šāda cieša sadarbība vairākos veidos. Konkrēti, Vispārējā tiesa precizēja, ka Kosovā SAN 111. pantā minētajai ciešajai sadarbībai tostarp atbilst Regulas 2018/1971 35. panta 2. punktā minētā piedalīšanās, kas ietver ierobežotas tiesības, taču tā vienlaikus nav pielīdzināma Kosovā VRI “iekļaušanai” *BEREC* struktūrā. No visiem šiem apsvērumiem izriet, ka Kosovā SAN 111. pants ir “attiecīgs” nolīgums Regulas 2018/1971 35. panta 2. punkta izpratnē.

Visbeidzot prasītāja apgalvoja, ka Komisija ir pārkāpusi Regulas 2018/1971 35. panta 2. punktu, jo tā apstrīdētajā lēmumā ir vienpusēji izstrādājusi “darba mehānismus” šīs tiesību normas izpratnē, lai nodrošinātu Kosovā VRI piedalīšanos *BEREC* Regulatoru valdē un darba grupās, kā arī *BEREC* biroja valdē. Tās ieskatā, pirmkārt, šie saistošie darba mehānismi bija jānosaka pašos nolīgumos par dalību *BEREC* un, otrkārt, Komisija, pieņemot apstrīdēto lēmumu, esot rīkojusies bez juridiska pamata. Pirmām kārtām, Vispārējā tiesa norādīja, ka atsauce uz “attiecīgajiem nolīgumu noteikumiem”, ko papildina vārdi “saskaņā ar”, drīzāk ir vērsta uz to, lai norādītu, ka “darba mehānismu” pieņemšana ir jāveic “atbilstoši” šo nolīgumu par piedalīšanos noteikumiem. Tādējādi tā nosprieda, ka nav juridiski nepieciešams prasīt, lai “atvērtība” attiecībā uz trešās valsts VRI “piedalīšanos” tiktu pakārtota īpašai atļaujai, kura piešķirta starptautiskā nolīgumā. Otrām kārtām, runājot par Komisijas pilnvarām, Vispārējā tiesa norādīja – tā kā ne ar Regulu 2018/1971, ne ar kādu citu Savienības tiesisko regulējumu *BEREC* birojam, ne citai iestādei nav tieši piešķirtas pilnvaras izstrādāt trešo valstu VRI, tostarp Kosovā VRI, dalībai piemērojamos darba mehānismus, šī kompetence ir Komisijai. Visbeidzot Vispārējā tiesa konstatēja, ka LES 17. pants, uz kuru it īpaši ir balstīts apstrīdētais lēmums, ir pietiekams juridiskais pamats, un šo konstatējumu neliek apšaubīt fakts, ka šis pants ir vispārēja norma.

Rezultātā Vispārējā tiesa, pirmkārt, atzina, ka Komisija bija kompetenta apstrīdētajā lēmumā vienpusēji noteikt trešo valstu VRI dalībai *BEREC* piemērojamos “darba mehānismus”, kuri minēti Regulas 2018/1971 35. panta 2. punkta otrajā daļā. Otrkārt, tā noraidīja Komisijai izteikto pārmetumu, ka minētajam lēmumam nav juridiskā pamata.